

Силабус
навчальної дисципліни
Основи психокорекції
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Психологія

Спеціальність: 053 Психологія

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Рівень вищої освіти: I рівень

Викладач	Макарова Тетяна Михайлівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-psiologiya/composition-kaf-psiologiya/serduk/
Контактний тел.	0980406574
Е-mail викладача:	makarova.vivat@gmail.com
Графік консультацій	Консультації проводяться щотиждень: вівторок (13:00 - 14:00), п'ятниця (13:00 - 14:00), за допомогою месенджера Telegram

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
4/120 (денна)	20	18	82	Іспит
4/120 (заочна)	6	4	110	Іспит

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: психологічна корекція, тренінг, психокорекційна група, групова динаміка, правила роботи в групі, психокорекційна програма, проблемні ситуації в групі, психокорекційна вправа.

Мета та предмет курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи психокорекції» є: розглянути теоретичні основи психологічної корекційної роботи; розглянути державну політику щодо практичної психологічної допомоги населенню; виховувати повагу до принципів загальнолюдської моралі; розвивати у студентів здібності надання практичної психокорекційної допомоги.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи психокорекції» є: ознайомити студентів із загальними основами психологічної корекції, її предметом, завданнями та методами; розглянути характеристику складових частин психологічної корекції, закономірностей та принципів цього процесу; розвиток у майбутніх психологів здатності до аналітичного осмислення психологічної дійсності, навчання їх творчих підходів до визначення практичних дій у нестандартних психологічних ситуаціях, уміння приймати рішення (найбільш вдалі) у відповідності до закономірностей, принципів надання практичної психологічної допомоги.

Компетентності та програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою:

№		Компетентності
1.	<i>Загальні компетентності</i>	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Розуміння інформації, її кількісний та якісний аналіз, здійснення узагальнення та інтерпретації, критичне оцінювання й висновки.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності. Використання теоретичних знань (філософських, психофізіологічних, психолого-педагогічних) для формування практичних навичок та умінь з метою надання кваліфікованої психологічної допомоги особистості.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога. Знання фактів, розуміння закономірностей та механізмів виникнення, розвитку й прояву психічних явищ та феноменів у контексті вирішення професійних завдань.</p> <p>ЗК4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність до застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність до аналізу та об'єктивної оцінки власних якостей та вчинків; критичність і самокритичність.</p>

		<p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати самостійно, приймати обґрунтовані рішення, обирати оптимальні професійні дії та елементи самоорганізації для розв'язання завдань професійної діяльності.</p> <p>ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї. Здатність до системного мислення, креативності, генерування нових ідей, пошуку варіантів нестандартного розв'язання професійних завдань.</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді. Здатність до налагодження конструктивних професійних зв'язків з колегами, громадськістю, засобами масової інформації для розв'язання професійних завдань; здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань. Здатність до використання принципів, норм етики, правил культури поведінки, правової культури у стосунках з людьми на основі загальнолюдських, національних та громадянських цінностей, норм суспільної моралі.</p> <p>ЗК10. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Емпатійно взаємодіяти, вступати в комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культурні чи гендерно-вікові особливості.</p> <p>ЗК11. Реалізація власних прав і обов'язків як члена суспільства. Здатність усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;</p> <p>ЗК12. Використання різних видів та форм активності для збереження фізичного та психічного здоров'я. Володіння навичками аналізу своєї діяльності та застосування методів когнітивної та емоційної регуляції власної діяльності, фізичних та психічних станів.</p>
--	--	---

Програмні результати навчання (ПР) (за стандартом)

ПРН1. Розуміти наукову інформацію та вміти здійснювати її попередній аналіз, синтез, узагальнення, інтерпретацію та оцінювання; обґрунтовувати власну позицію.

ПРН2. Надавати кваліфіковану психологічну допомогу клієнтам на основі засвоєних теоретичних знань та сформованих практичних навичок і умінь.

ПРН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку й функціонування психічних явищ і феноменів у контексті вирішення професійних завдань.

ПРН4. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН5. Аналізувати власні якості й поведінку та об'єктивно їх оцінювати на основі критичності та самокритичності.

ПРН6. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати обґрунтовані рішення щодо їх розв'язання.

ПРН7. Вміти гнучко, креативно, нестандартно мислити, продукувати нові ідеї та підходи до розв'язання професійних завдань.

ПРН8. Встановлювати та підтримувати конструктивні професійні зв'язки з колегами, громадськістю, засобами масової інформації; вміти формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію відповідно до особливостей співрозмовника в умовах міжособистісної взаємодії; продуктивно працювати у команді у процесі вирішення професійних завдань.

ПРН9. Дотримуватись принципів моралі, етичних норм, правил культури поведінки у стосунках з людьми на основі загальнолюдських, національних та громадянських цінностей.

ПРН10. Демонструвати вміння взаємодіяти з особами, що мають культурні, гендерно-вікові особливості, з гетерогенними групами на засадах емпатії, толерантності й поваги.

ПРН11. Демонструвати соціально-відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.

ПРН12. Розуміти важливості збереження фізичного та психічного здоров'я (власного й оточуючих) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПРН13. Розуміти основні поняття, категорії, методи, етапи розвитку та становлення

психологічної науки; факти, механізми та закономірності психічних явищ, особливості психічного розвитку особистості та його можливих порушень протягом онтогенезу; особливості міжособистісної взаємодії у соціальних групах та спільнотах.

ПРН14. Розуміти соціально-психологічні проблеми та вміти самостійно й правильно підбирати доцільні теоретичні й емпіричні методи планування, організації та проведення психологічних досліджень; формулювати науковий апарат дослідження, володіти навичками збору матеріалу, вміти

дотримуватися процедури дослідження.

ПРН15. Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій; аналізувати, систематизувати, інтерпретувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження; формулювати аргументовані висновки та рекомендації для вирішення соціально-психологічних проблем; вміти презентувати результати власних досліджень.

ПРН16. Складати та реалізувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта; програми групової психологічної корекції.

ПРН17. Застосовувати доцільні форми й методи просвітницької роботи для підвищення психологічної культури населення; складати та реалізовувати програми психопрофілактичних дій; надавати консультативно-методичну допомогу клієнтам за запитом; здійснювати експертну діяльність на замовлення органів державного управління.

ПРН18. Розробляти та впроваджувати корекційно-розвивальні програми на основі моніторингу індивідуального розвитку особистості клієнта та причин, що його ускладнюють та застосовування засобів своєчасного попередження відхилень у психічному розвитку та поведінці особистості, змін девіантної поведінки на соціально прийнятну; запобігати та конструктивно вирішувати міжособистісні конфлікти; орієнтувати клієнтів на здоровий спосіб життя та збереження психічного здоров'я; мотивувати клієнта до самовиховання й саморозвитку.

ПРН19. Застосовувати навички та уміння побудови ефективного міжособистісного спілкування з клієнтами, колегами, громадськістю, засобами масової інформації, іншими суб'єктами міжособистісної взаємодії у процесі професійної діяльності на принципах гуманізму й довіри; ефективно виконувати різні ролі у команді в процесі вирішення фахових завдань, демонструвати лідерські якості.

ПРН20. Знати, розуміти та дотримуватись етичних принципів професійної діяльності психолога; усвідомлювати межі своєї компетентності; поважати гідність клієнта; захищати від будь-яких форм фізичного або психологічного насильства.

ПРН21. Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, особистісну та професійну рефлексія, самостійне формулювання цілей саморозвитку та підбір шляхів й засобів особистісного та професійного самовдосконалення.

ПРН22. Визначати та вміти розв'язувати конкретні проблеми клієнтів, спираючись на сучасні досягнення психологічної науки та зважаючи на реалії сьогодення.

ПРН23. Аналізувати стан соціально-психологічного клімату груп та визначати шляхи його оптимізації, тенденції розвитку міжгрупових відносин;

застосовувати засоби для забезпечення соціально-психологічного благополуччя суб'єктів взаємодії

ЗМІСТ КУРСУ

Змістовий модуль 1. ПСИХОКОРЕКЦІЯ ЯК БАЗОВИЙ СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА

Тема 1. Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога

Поняття психокорекції. Цілі та задачі психокорекції. Принципи психокорекції. Види психокорекції. Основні елементи психокорекційної ситуації. Основні компоненти професійної готовності.

Тема 2. Особливості побудови психокорекційних програм

Основні принципи складання психокорекційних програм. Види корекційних програм. Основні вимоги до складання психокорекційних програм. Оцінка ефективності психокорекційних заходів.

Тема 3. Основні напрями у психокорекційній практиці

Психодинамічний напрям. Біхевіоральна (поведінкова) психотерапія. Гуманістичний напрям психотерапії. Когнітивний напрям психотерапії.

Тема 4. Групова психокорекція

Специфіка групової психокорекції. Особливості комплектування групи. Групова динаміка. Структура групи і лідерства, групові ролі. Групова дискусія. Керівництво психокорекційно. групою

Змістовий модуль 2. ІНДИВІДУАЛЬНА ТА ГРУПОВА ПСИХОКОРЕКЦІЯ

Тема 5. Психологічні особливості індивідуальної та групової психокорекції

Види групових форм психокорекції. Тренінгові групи. Специфічні принципи тренінгових груп.

Змістовий модуль 3. МЕТОДИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОКОРЕКЦІЇ

Тема 6. Ігровий метод в психокорекційній практиці

Загальна характеристика методу ігротерапії. Основні психологічні механізми корекційного впливу гри. Принципи проведення ігротерапії. Основні види та форми. Ігрова кімната та її оснащення. Вимоги до психолога-ігротерапевта.

Тема 7. Методи поведінкової корекції

Метод систематичної десенсибілізації. Імерсійні методи. Жетонний метод. Метод Морита. Холдінг- метод. Імаго-метод

Тема 8. Психодрама

Поняття про психодраму. Якоб Леві Морено – засновник психодраматичного методу. Історія виникнення психодрами. Психодраматична теорія особистості Я.Л.Морено. Основні напрямки психодрами. Групова психотерапія, її специфіка, мета та завдання. Соціометрія і психодрама.

Змістовий модуль 4. Психокорекційна робота в окремих вікових періодах

Тема 9. Специфіка психокорекційної роботи з дітьми та підлітками

Корекція психологічної готовності дітей до школи. Корекція типів невстигання у навчанні учнів початкових класів. Рання профілактика педагогічної занедбаності учнів

Тема 10. Специфіка психокорекційної роботи з дорослими

Специфіка психокорекційної роботи з дорослими. Корекція емоційно-мотиваційної сфери. Емоційна саморегуляція в міжособистісних відносинах. Корекція сфери міжособистісних відносин. Поняття і види психокорекційної роботи. Розвиток особистості і особистісний ріст. *Невдачі в корекції недоліків темпераменту і характеру.* Корекція професійної ідентичності, адаптації та компетентності. Невдачі у виборі професії, умов і місця роботи

Методи навчання: розповідь, бесіда, дискусія, тестування, робота з кейсами, презентація проектів, проведення консультаційних сесій.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, заява) навчання може відбуватись в асинхронній формі на платформі Moodle за погодженням із викладачем.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: потребує використання мультимедійного проектору.

Система оцінювання та вимоги:

Предмет контролю		Максимально можлива сума балів		
		Самостійна робота	Практичне заняття	Разом
Змістовий модуль I	Тема 1	2	3	20
	Тема 2	2	3	
	Тема 3	2	3	
	Тема 4	2	3	
Змістовий модуль II	Тема 5	2	3	5
Змістовий модуль III	Тема 6	2	3	15
	Тема 7	2	3	
	Тема 8	2	3	

Змістовий модуль IV	Тема 9	2	3	10
	Тема 10	2	3	
Поточне оцінювання		16	34	50
Іспит		50		50
Всього				100

Примітка. У разі отримання здобувачами неформальної (тренінги, майстер-класи, семінари, вебінари та ін.) та інформальної освіти (відеолекції, медіа-консультації, читання спеціалізованої літератури та ін.), її результати зараховуються згідно з темами, передбаченими змістом курсу, при наявності відповідного документа (сертифіката).

Система оцінювання

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська шкала. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітньої компоненти є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання, складає 50 балів.

Оцінка за університетською шкалою

90-100

78-89

65-77

58-64

50-57

35-49

1-34

Оцінка за шкалою ЄКТС

A

B

C

D

E

FX

(з можливістю повторного складання)

F

(з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. Посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 212 с.
2. Кузікова С.Б. Основи психокорекції. Академвидав, 2012. 212 с.
3. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене, доповнене. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
4. Літовченко Н. Ф. Основи психологічного консультування та психокорекції : Метод. ред. до проведення семінар. занять з навч. курсу. Ніжин : 2006. 36 с.
5. Матійків І.М., Якимів А.І., Черняк Т.Г. Основи тренерської майстерності. Львів: Компанія «Манускрипт», 2012. 392 с.
6. Основи психодіагностики та психокорекції : навчально-методичний посібник / уклад. Н.В. Гриньова. Умань : 2019. 124 с.
7. Практикум із групової психокорекції : підручник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 752 с.
8. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Навчальний посібник. К.:ВД «Професіонал», 2005. 656с.
9. Яценко Т.С . Основи глибинної психокорекції: феноменологія , теорія і практика: К. 2006. 382 с.
10. Яценко Т.С. Психологічні основи групової психокорекції: навч. посібник. К. : Либідь, 1996. 264 с.

Допоміжні

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Бредлі Т., Ерфорд. 45 основних технік для психологічного консультування. Book Center, 2024. 750 с.
3. Дуткевич, Т. В. Теорія і практика розвивально-корекційної роботи психолога: навч. посіб. Київ: КНТ, 2017. 265 с.
4. Кузікова С. Б. Основи психокорекції: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 320 с.
5. Кузьо О. Основи психологічної практики: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 124 с.
6. Маккей М., Феннінг П., Пул Е., Зуріта П. Зцілення емоційного болю. Техніки процесно-орієнтованої КПТ для подолання смутку, страху, тривоги та сорому та досягнення спокою та життєстійкості: Видавництво Науковий світ, 2024. 500 с.
7. Марра Т. Депресивні і тривожні. Діалектична поведінкова терапія: робочий зошит для подолання депресії та тривоги. Видавництво

- Ростислава Бурлаки, 2024. 430 с.
8. Мельничук О. Б. Основи психоконсультування та психокорекції. Каравела. 2023. 390 с.
  9. Мушкевич М.І., Чагарна С.Є. Основи психотерапії : навч. посіб. За ред. М.І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
  10. Практикум із групової психокорекції: підручник С.Д. Максименко, О.О. Прокоф'єва, О. В. Царькова, О.В. Кочкурова. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.
  11. Психоаналіз репродукцій художніх творів у підготовці психологів: навчальний посібник / Т. С. Яценко та ін. Дніпро, Київ, Інновація, 2018. 300 с.
  12. Сабліна Н. Навчально-терапевтичний посібник «Психологічне консультування та психотерапія, 2024. 223 с.
  13. Стельмах О.В. Основи психокорекції : конспект лекцій. Львів : ЛДУ БЖД, 2023. 120 с.
  14. Тараріна О. Практикум з консультування. Арт-рішення. Астамір-В. 2023. 88 с.
  15. Фомич М.В., Кришталь М.А., Мохнар Л.І., Дячкова О.М., Чередниченко Т.В. Сучасні форми та методи роботи психолога в кабінеті психологічного розвантаження персоналу ДСНС України: монографія. Черкаси: видавець Вовчок О.Ю., 2023. 198 с.
  16. Яценко Т. С. Архаїчний спадок психіки: психоаналіз феноменології проблеми. Дніпро : Інновація, 2019. 283 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://library.bdpu.org.ua/> Бібліотека БДПУ
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека імені В. І. Вернадського
3. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe>
C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB Електронна бібліотека
“УКРАЇНКА”
5. <https://zounb.zp.ua/> Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека
6. <https://kdket.lcloud.in.ua/ebook/224> Навчальна хмара. Електронні підручники. Інформаційні ресурси